

Nové možnosti rozvoje vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Specifický cíl A2: Rozvoj v oblasti distanční výuky, online výuky a blended learning

NPO_TUL_MSMT-16598/2022

Tvorba nových elektronických materiálů k cvičení “Identifikace přírodních vláken živočišného původu v textilních výrobcích” předmětu ZB1

Ing. Daniela Lubasová, Ph.D.

TEXTILNÍ ZBOŽÍZNALSTVÍ 1

IDENTIFIKACE PŘÍRODNÍCH VLÁKEN ŽIVOČIŠNÉHO PŮVODU V TEXTILNÍCH VÝROBCÍCH

ING. DANIELA LUBASOVÁ, PH.D.

Přírodní živočišná vlákna - rozdělení

Přírodní živočišná vlákna

Keratinová (z vlasových folikul)

Vlna ovčí

Merino

Nížinná

Anglická

Kříženecká

Srsti zvířat

Kašmír

Mohér

Velbloudí

Králičí

Lama

Fibroinová (ze snovacích žláz)

Hedvábí

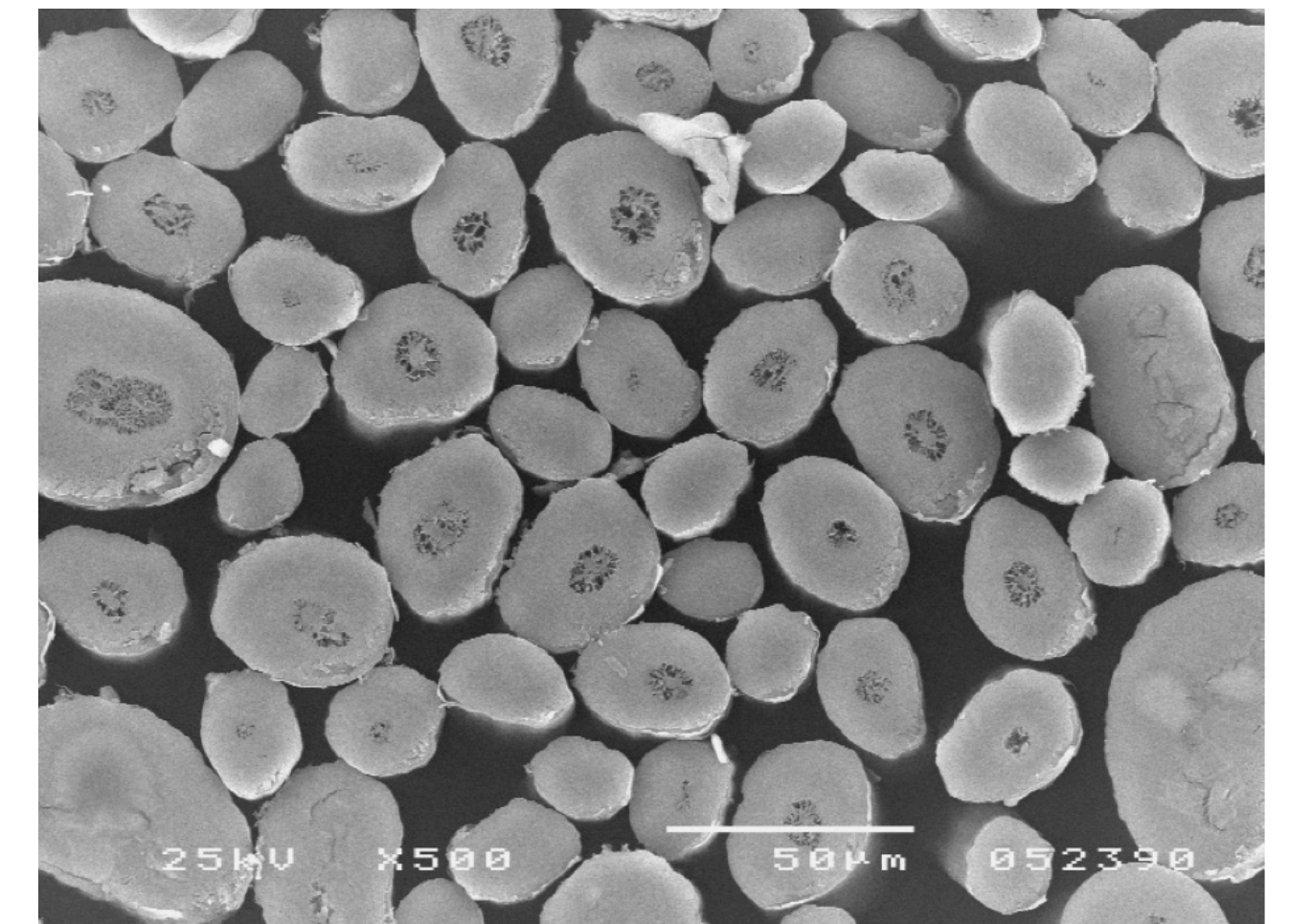
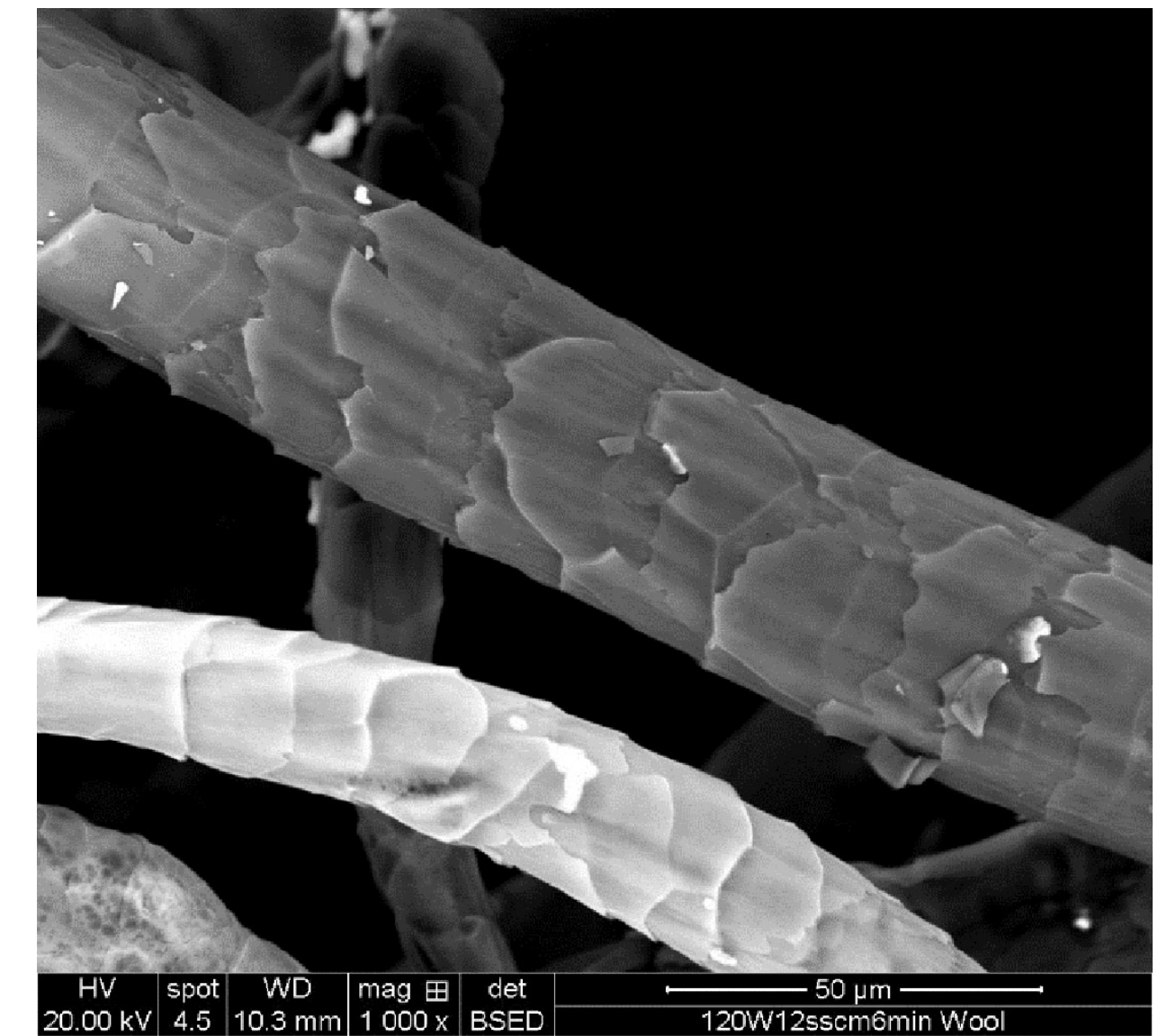
Kultivované

Divoké (plané)

Vylučované
některými měkkýši

Vláknina keratinová - vlna

Vlákna keratinová - vlna

* Vzhled

Podsada - obsah
tuku do 25 %

Přechodový
vlas

Pesík - obsah
tuku do 15 %

Pesík

Podsada

Chem. vlákno

Vlákna keratinová - vlna

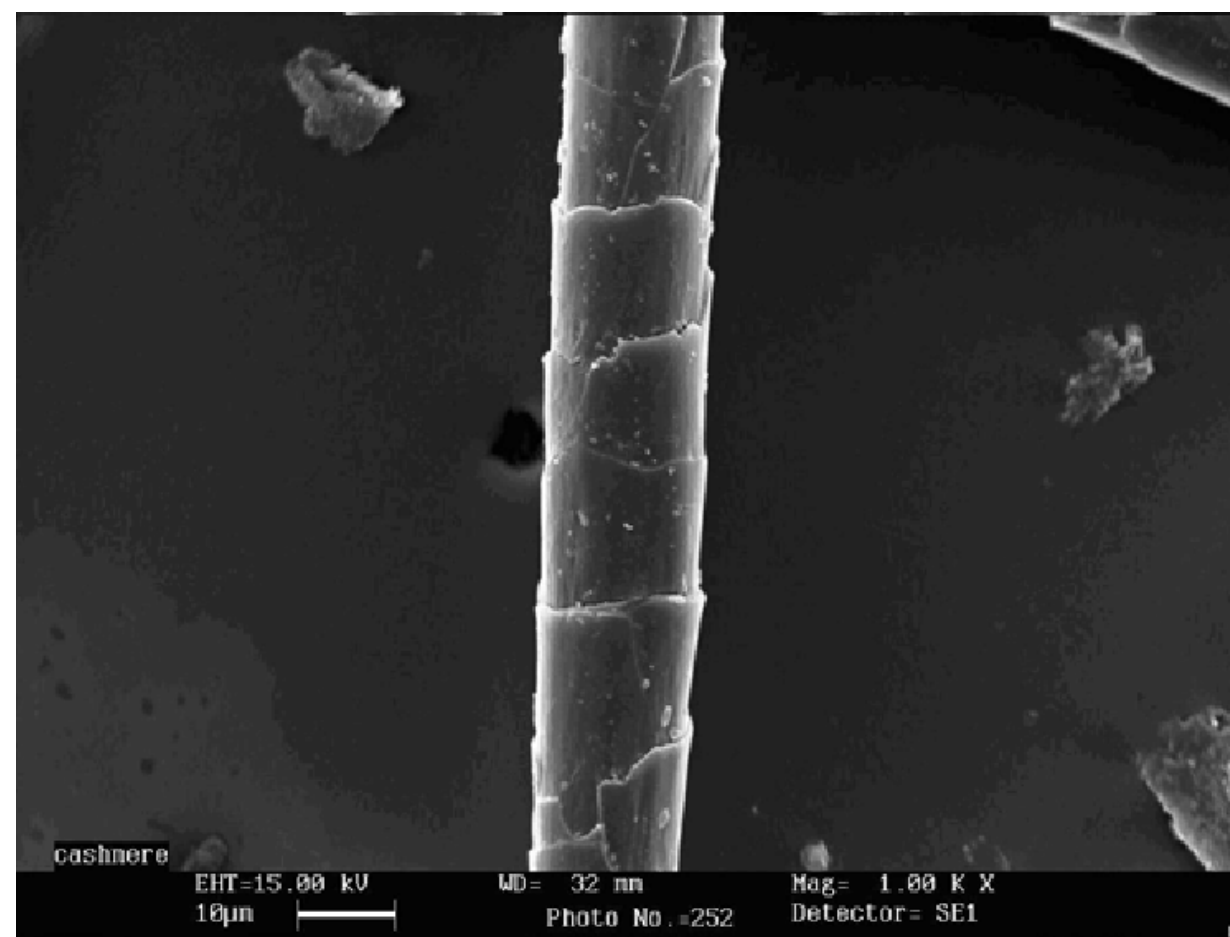
* Bradfordská stupnice jemnosti vlněných vláken

	Blood System	Fibers length (inches)	Bradford Count	Microns
Merino 80's	Fine Wool	2,5	80's-64's	18 – 22
Rambouillet			70's-60's	19 – 25
New Zealand Merino 64's	1/2 Blood	3	70's-60's	20 – 25
Targhee & Romeldale			62's-58's	22 – 26
Corriedale & Columbia			62's-46's	22 – 34
Southdown			60's-50's	24 – 31
Blue Faced Leicester	3/8 Blood	3,5	60's-56's	24 – 28
Suffolk, Dorset Horn, Montadale			58's-50's	25 – 31
Finns & Cheviot	1/4 Blood	4	58's-48's	25 – 32
Oxford			50's-46's	29 – 34
Romney	Low 1/4	4,5	48's-44's	31 – 36
Border Leicester	Common	5	46's-40's	33 – 38
Lincoln & Cotswold	Braid	6	40's-36's	37 – 40

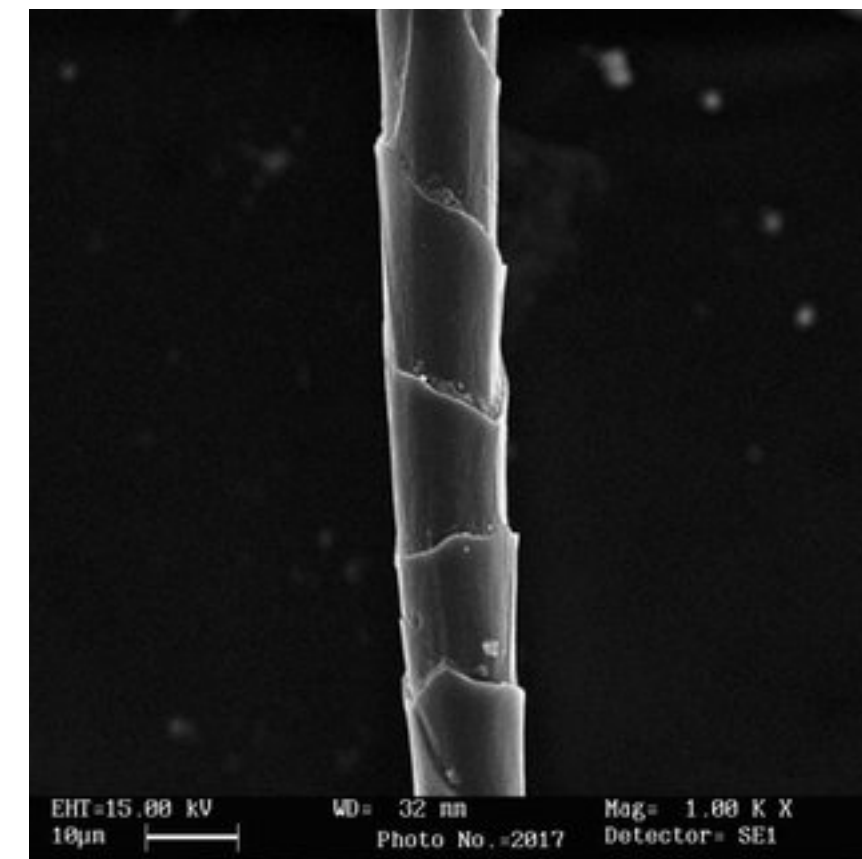
Wool quality	Blood system	Bradford Count	Micron System
		Finer	
Fine	Fine	than 80s	Less than 17.70
Fine	Fine	80s	17.70 – 19.14
Fine	Fine	70s	19.15 – 20.59
Fine	Fine	64s	20.60 – 22.04
		1/2	
Medium	blood	62s	22.05 – 23.49
		1/2	
Medium	blood	60s	23.50 – 24.94
		3/8	
Medium	blood	58s	24.95 – 26.39
		3/8	
Medium	blood	56s	26.40 – 27.84
		1/4	
Medium	blood	54s	27.85 – 29.29
		1/4	
Medium	blood	50s	29.30 – 30.99
Thick	Low 1/4	48s	31.00 – 32.69
Thick	Low 1/4	46s	32.70 – 34.39
Thick	Common	44s	34.00 – 36.19
Very thick	Braid	40s	36.20 – 38.09
Very thick	Braid	36s	38.10 – 40.20
		Less than	
Very thick	Braid	36s	More than 40.20

Vlákná keratinová - Kašmír (Kashmere, Pashmina)

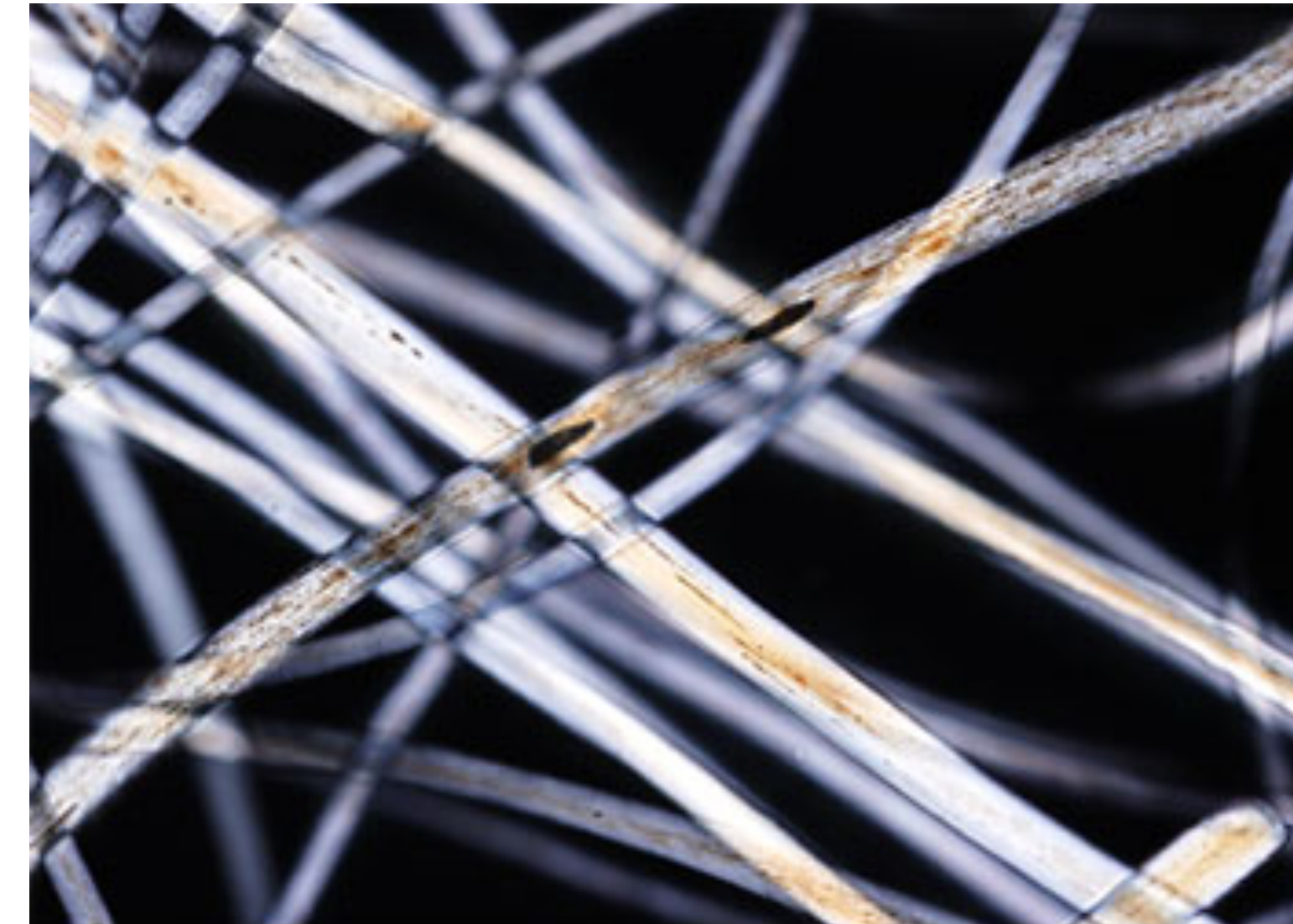
* Struktura vlákna

Pesík

Podsada

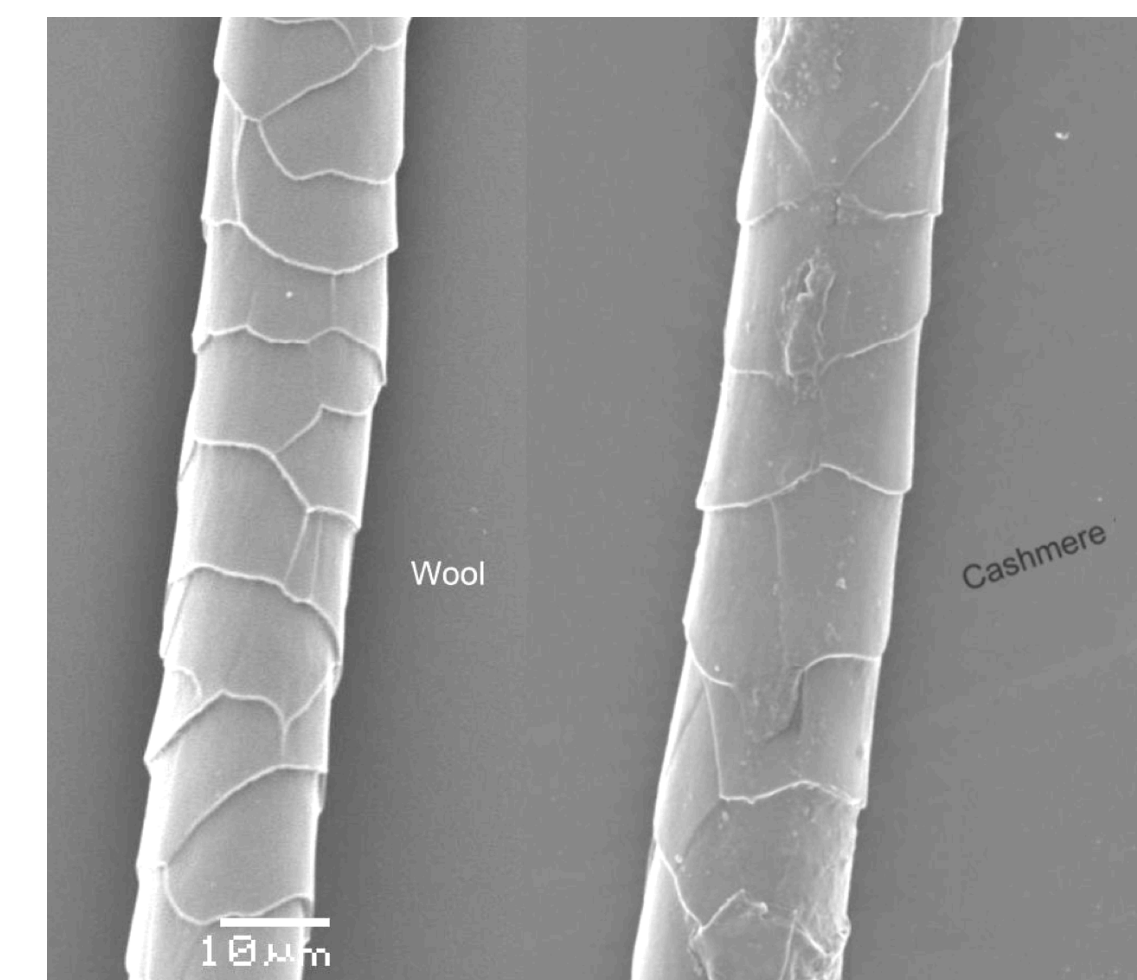

Parametry vlákna:

Barva: šedá nebo hnědá (bílá), lesklá

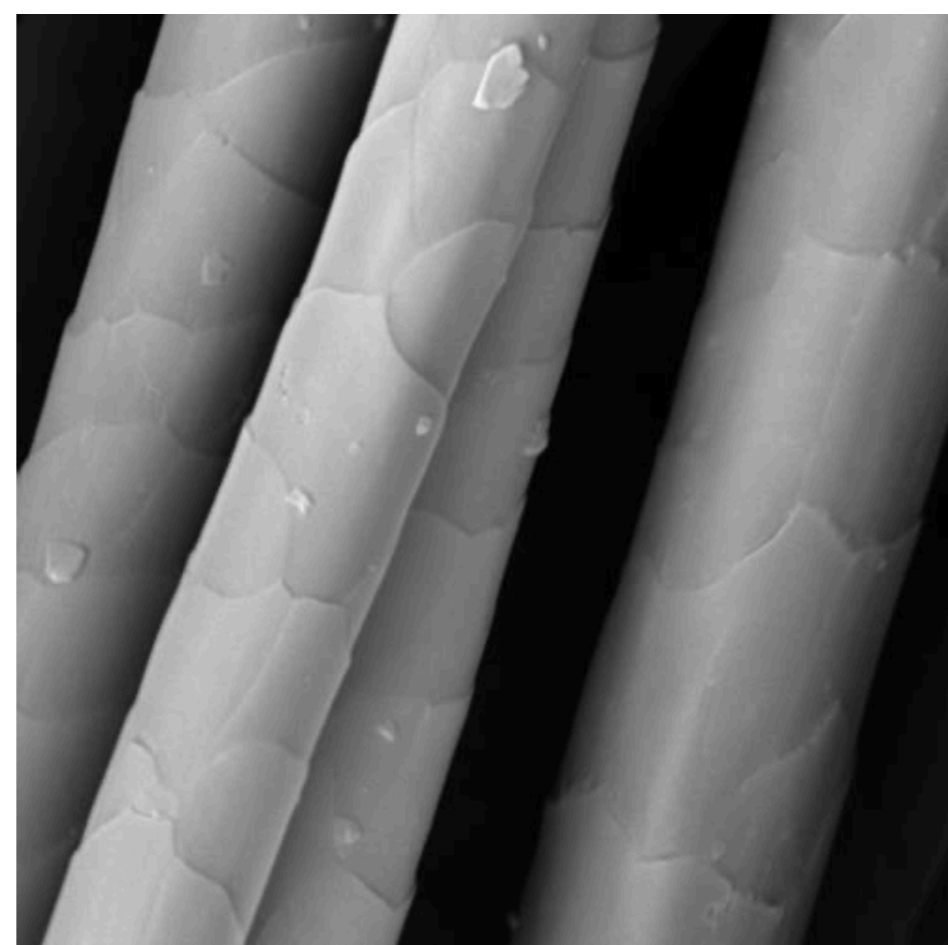
Délka: podsada 2,5 – 8,9 cm, pesíky 5 – 12,7 cm

Průměr: podsada 12 – 24 µm, pesíky 80 µm

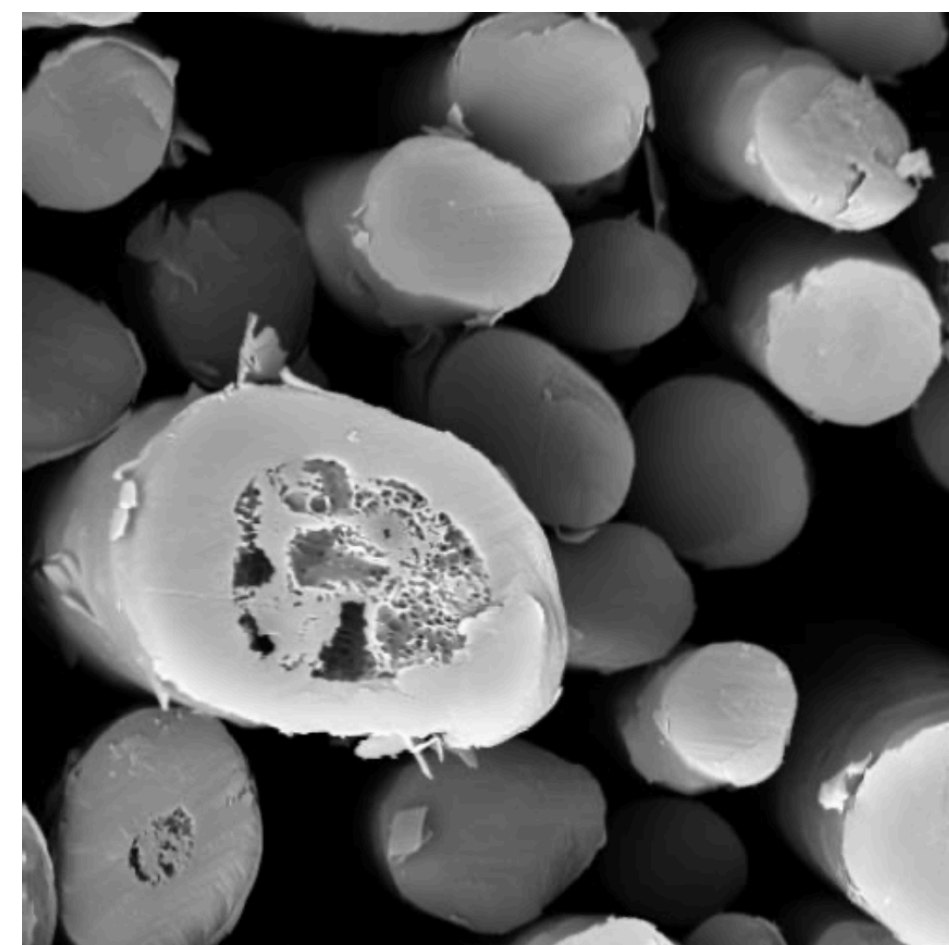

Vlákna keratinová - mohér (Mohair)

* Struktura vlákna

SEM MAG: 1.50 kx
HV: 30.0 kV
DET: BE Detector
DATE: 09/26/02
20 μ m
Vega ©Tescan
TU Liberec

SEM MAG: 1.00 kx
HV: 30.0 kV
DET: BE Detector
DATE: 09/23/02
50 μ m
Vega ©Tescan
TU Liberec

Parametry vlákna:

Vzhled: lesklý

Vlastnosti: stálost v oděru, pružnost, špatná plstivost, lepší se pere

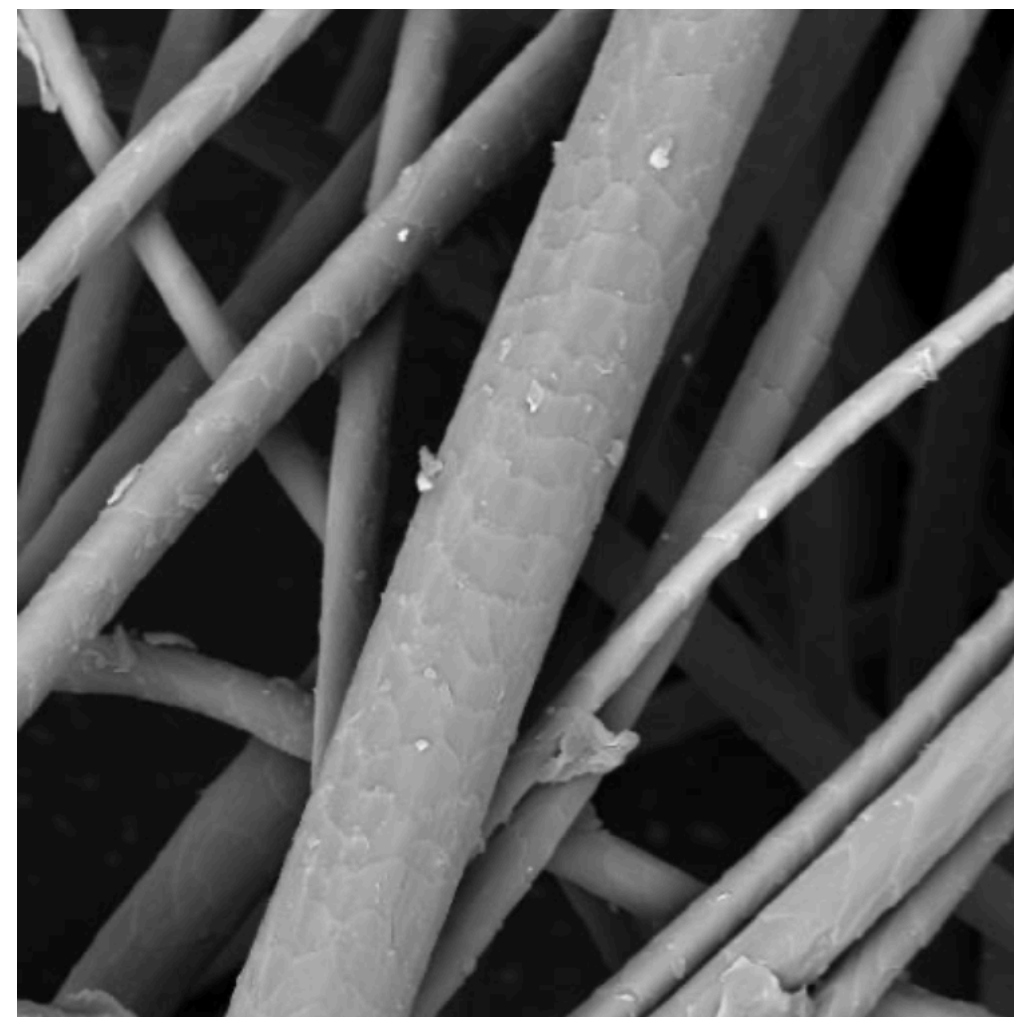
Délka: 0,5 roku 11-17 cm, 1 rok 20-30,5 cm

Průměr: 12 – 45 μ m

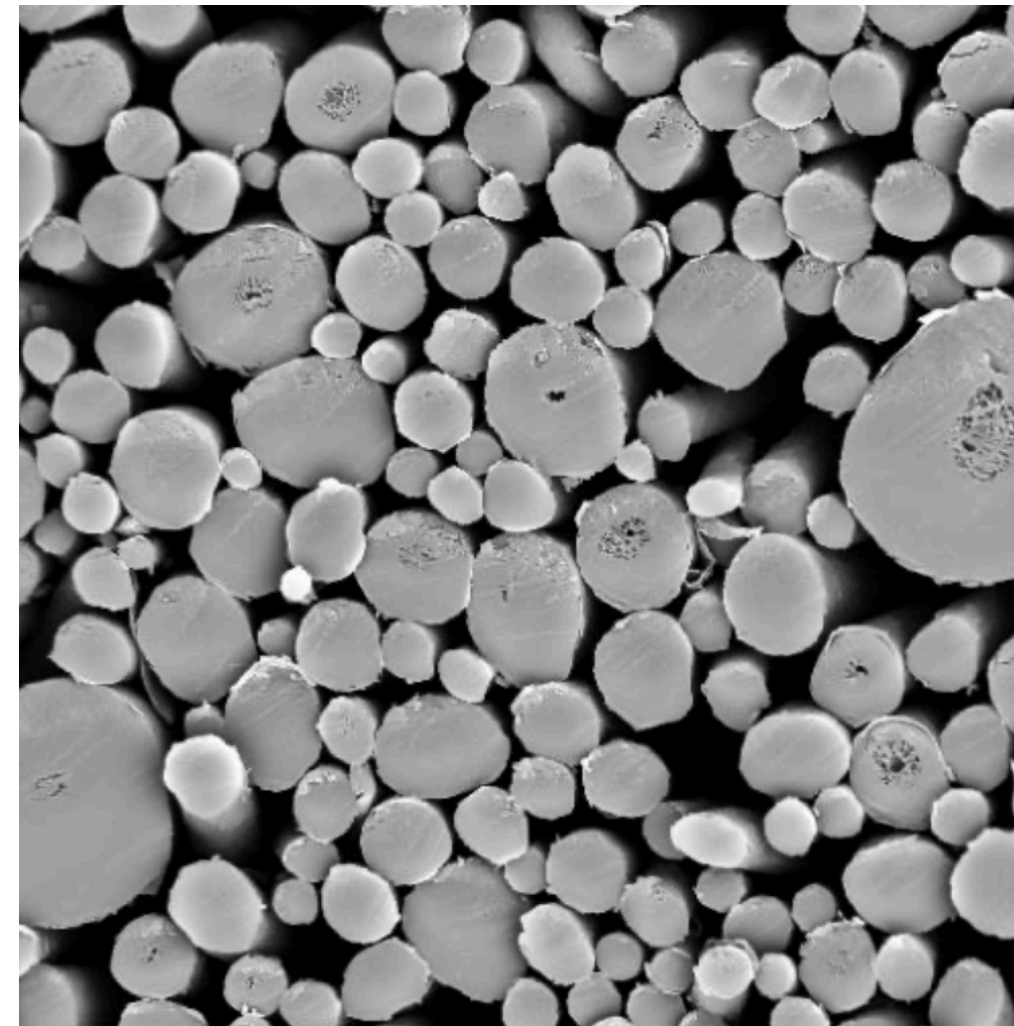

Vlákna keratinová - velbloudí srst (camel hair)

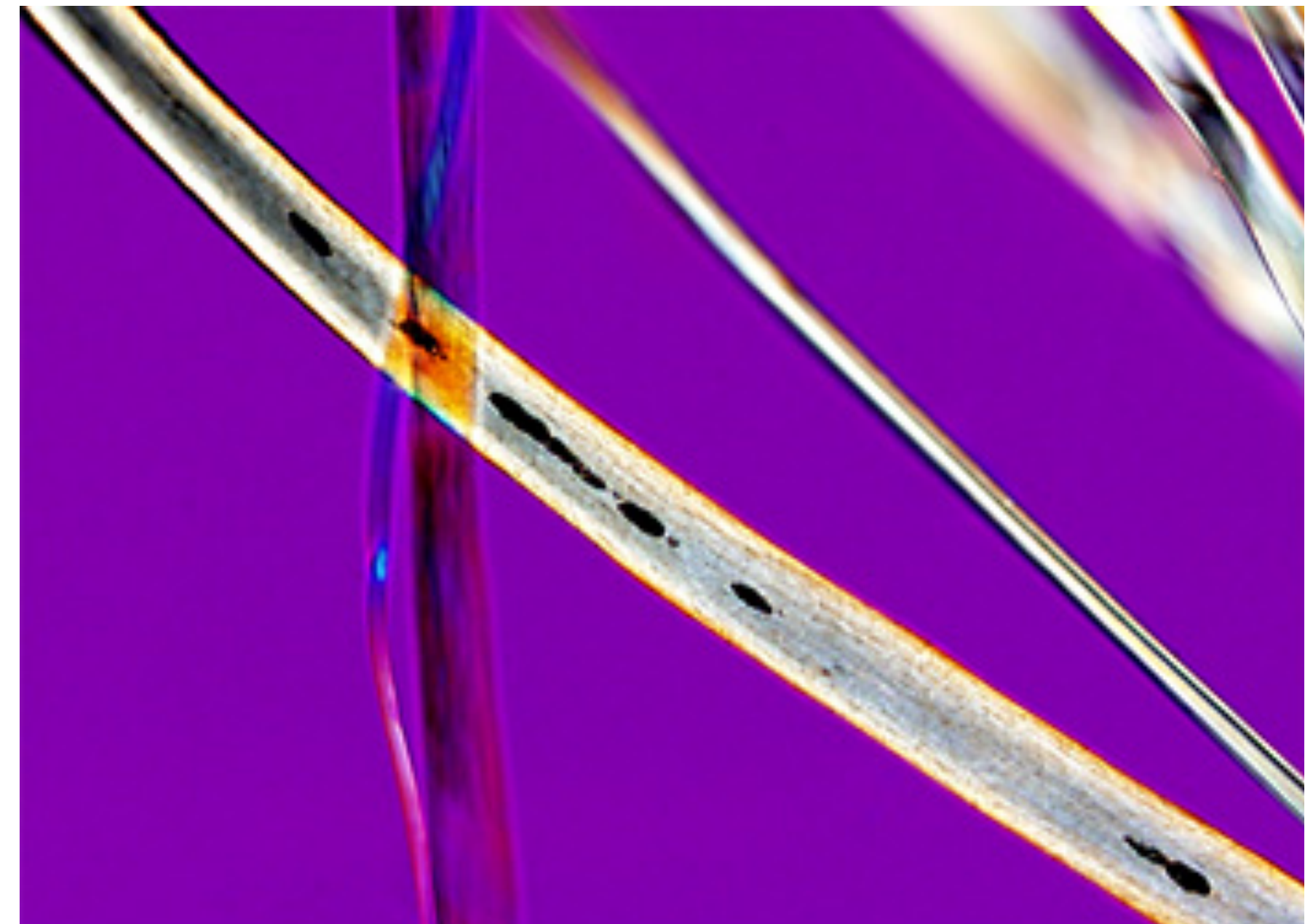
* Struktura vlákna

SEM MAG: 500 x
HV: 30.0 kV
DET: BE Detector
DATE: 10/29/02
100 μ m
Vega ©Tescan
TU Liberec

SEM MAG: 500 x
HV: 30.0 kV
DET: BE Detector
DATE: 10/08/02
100 μ m
Vega ©Tescan
TU Liberec

Parametry vlákna:

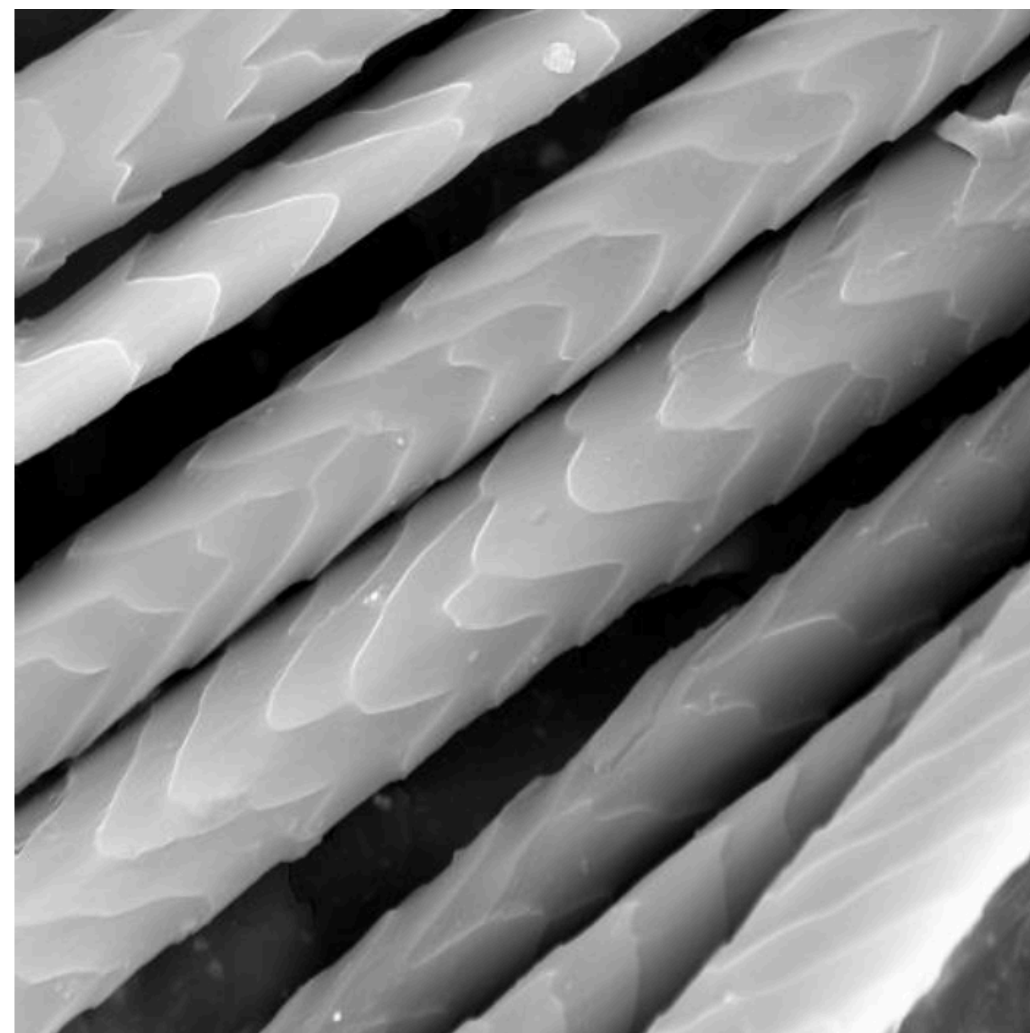
Nejlepší tepelně-izolační schopnost

Délka: podsada 10 – 16 cm

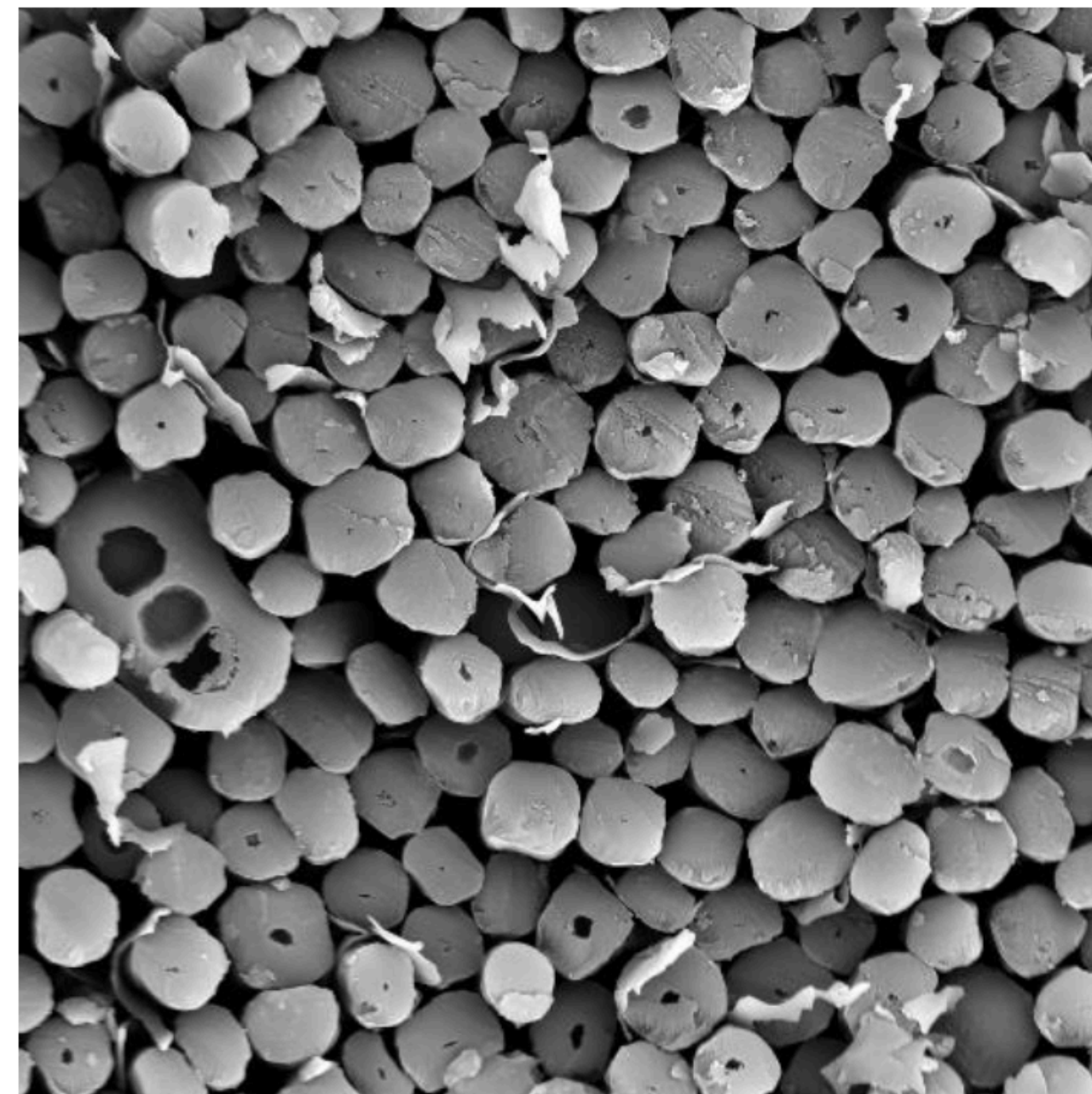
Průměr: podsada 15 – 25 μ m (odděluje se od pesíků), pesíky 50 - 100 μ m

Vlákna keratinová - králičí srst (angora wool)

* Struktura vlákna

SEM MAG: 1.50 kx
HV: 30.0 kV
DET: BE Detector
DATE: 09/05/02
20 μ m
Vega ©Tescan
TU Liberec

SEM MAG: 800 x
HV: 30.0 kV
DET: BE Detector
DATE: 09/05/02
50 μ m
Vega ©Tescan
TU Liberec

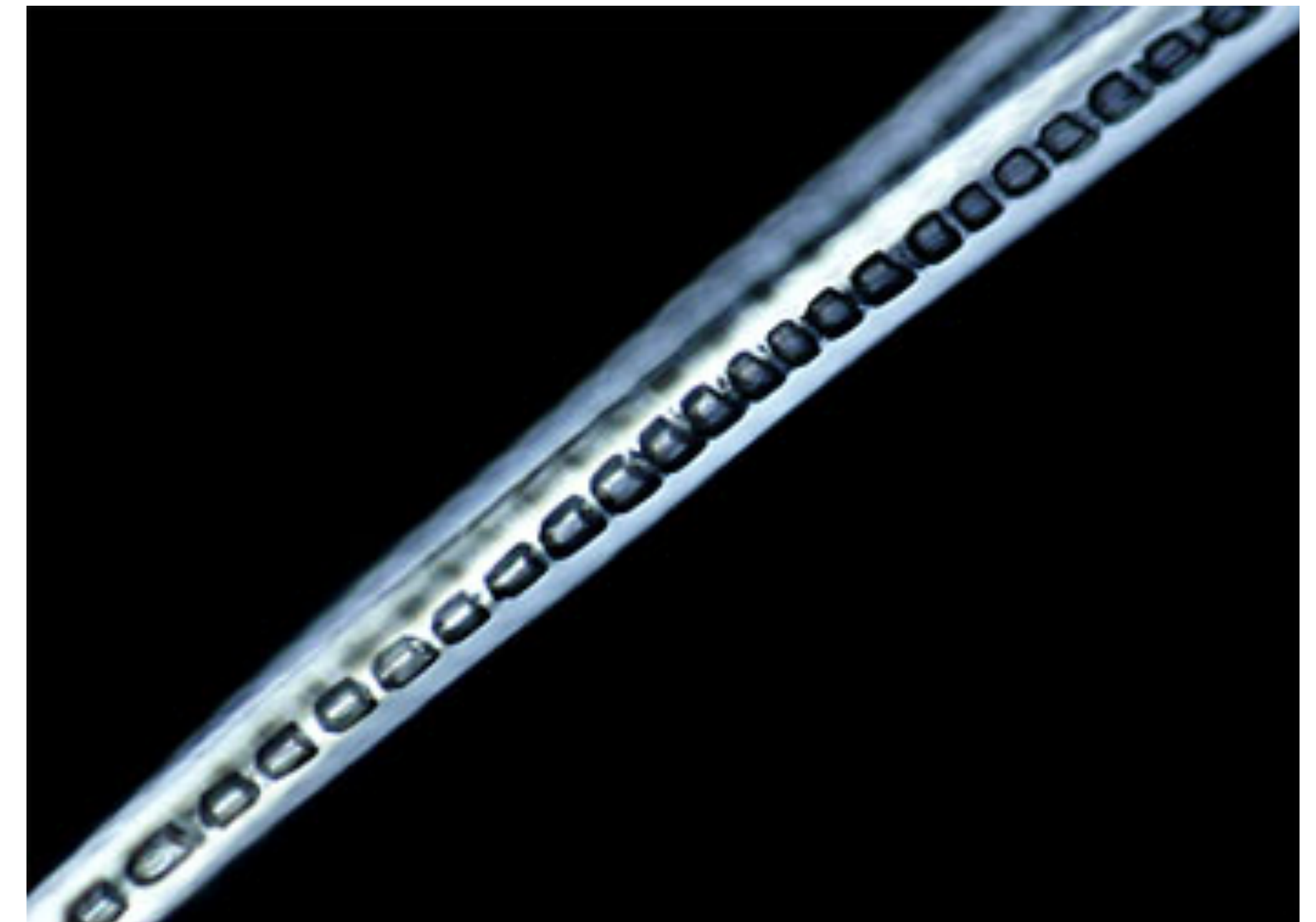
Parametry vlákna:

Spřádá se samostatně

Barva: převážně bílá, jemná, hebká

Délka: podsada 10 – 16 cm

Průměr: 10 – 16 μ m

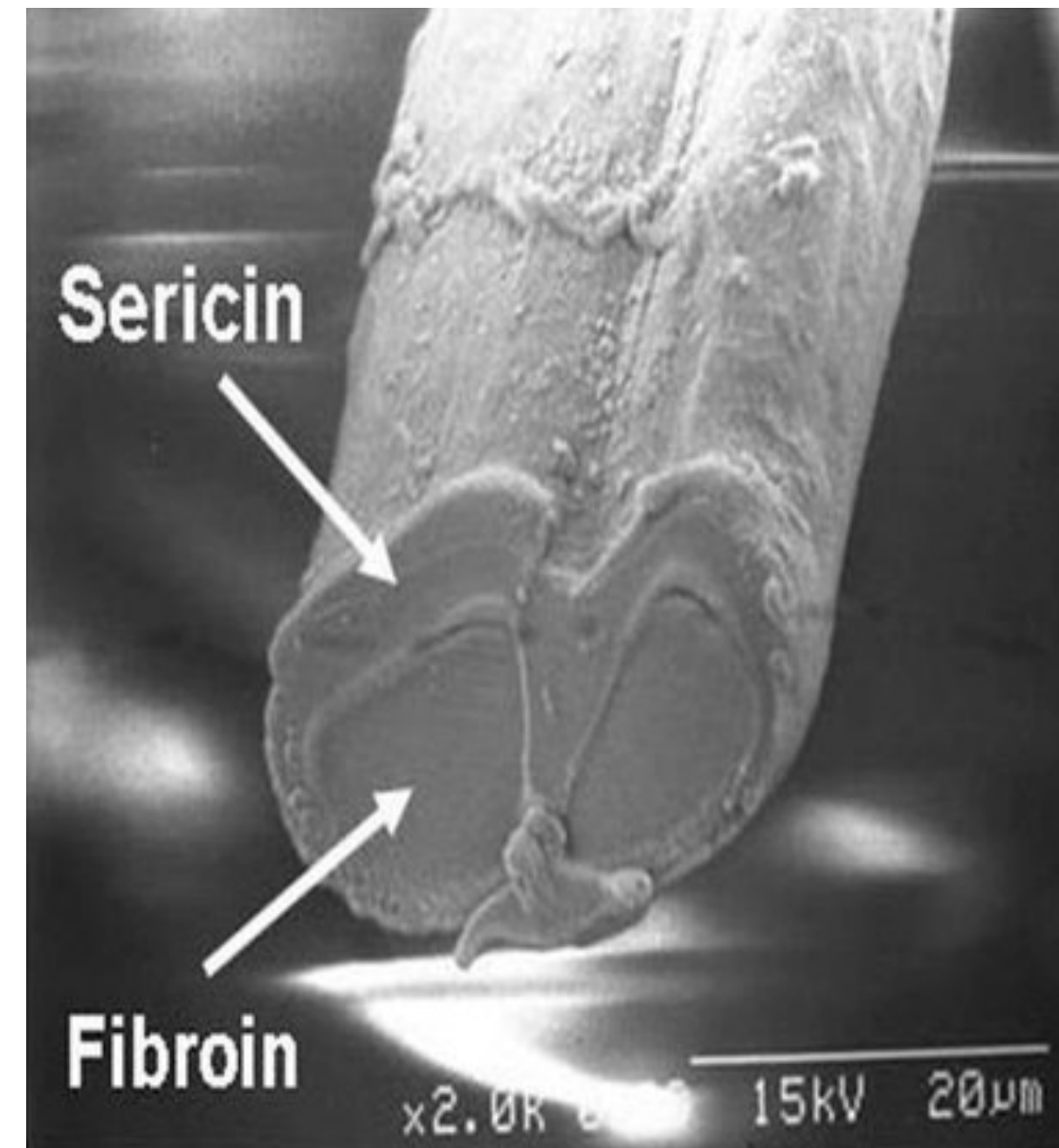
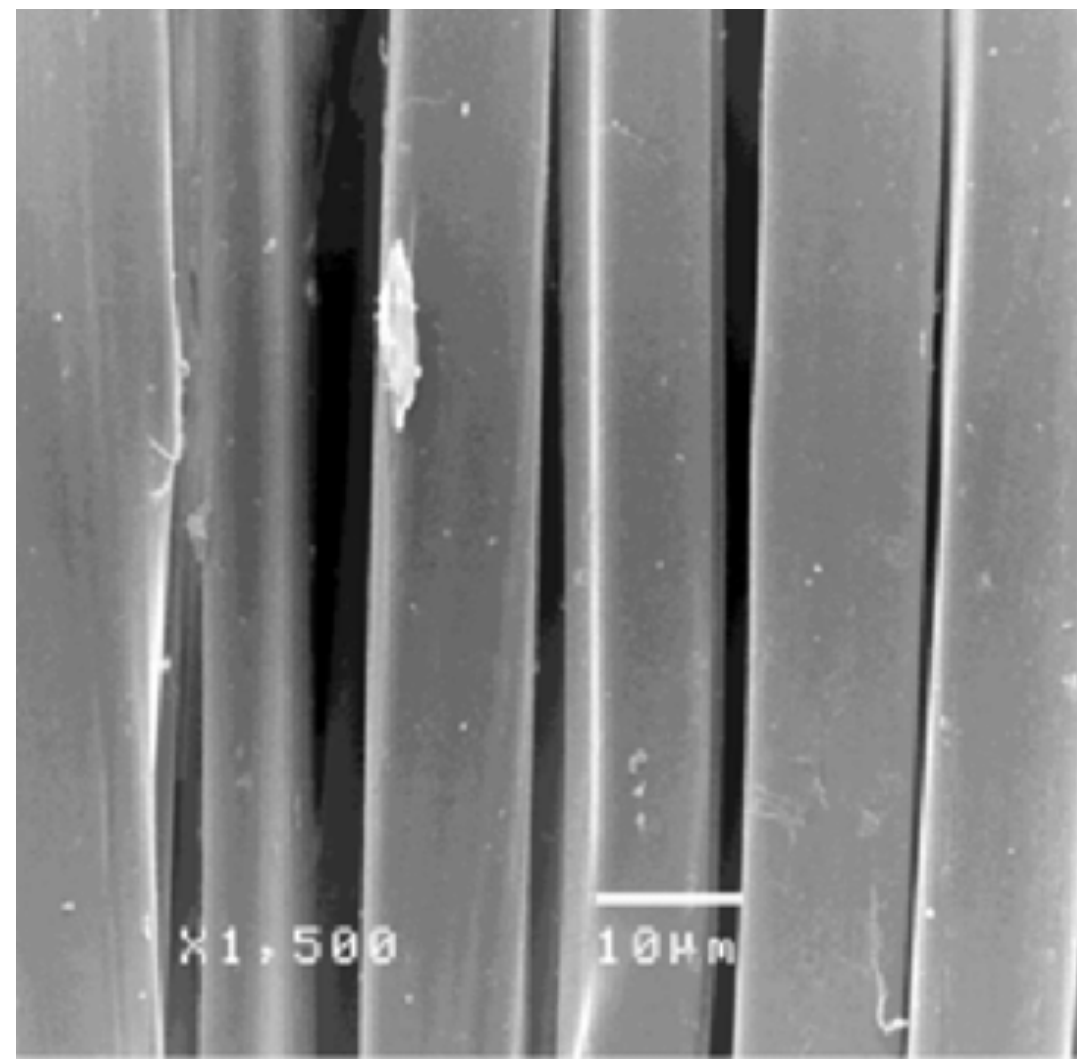
Vlákna keratinová - srsti zvířat

* Geometrické charakteristiky vláken

Srst	Délka vlákna, mm		Průměr vlákna, μm	
	Podsada	Pesík	Podsada	Pesík
Kašmír	25 - 89	50 - 127	12 - 24	80
Pašmína	55 - 60	< 93	12 - 13	50 - 100
Mohér	110 - 305		12 - 45	
Velbloud	100 - 160		15 - 25	50 - 100
Angora (králičí srst)	100 - 160		15 - 40	
Lama	230 - 255		25 - 40	
Vikuňa			13 - 16	

Vlákná fibroinová - hedvábí (silk)

* Struktura vlákna

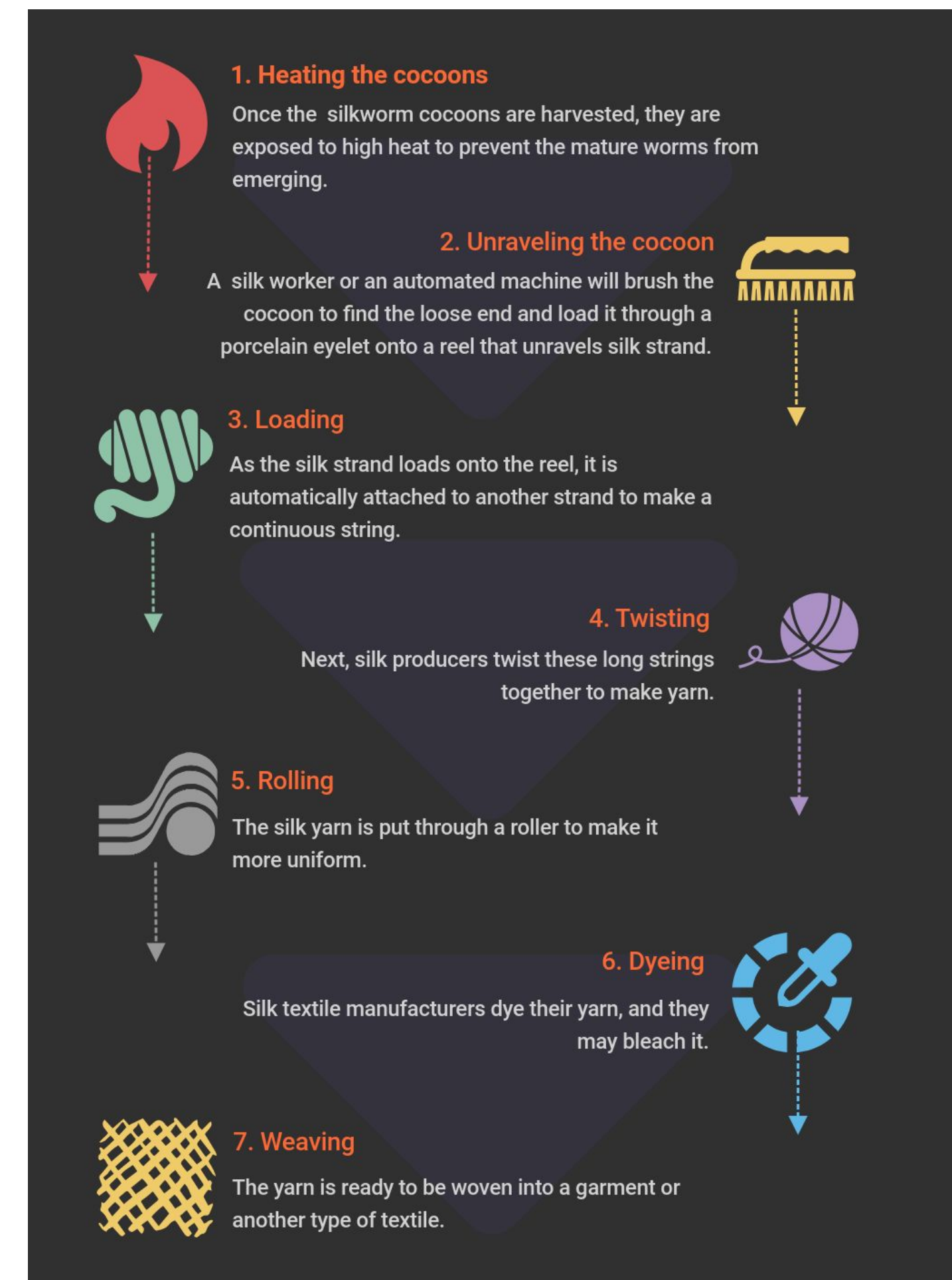
Parametry vlákna:

- převážně bílé barvy, divoké hedvábí (tussah) je nahnědlé barvy, průhledné vlákno (po odstranění gumovitého lepkavého obalu)
- délka – max 600 - 2000m (300m)
- průměr – 12-30μm

Vlákná fibroinová - hedvábí

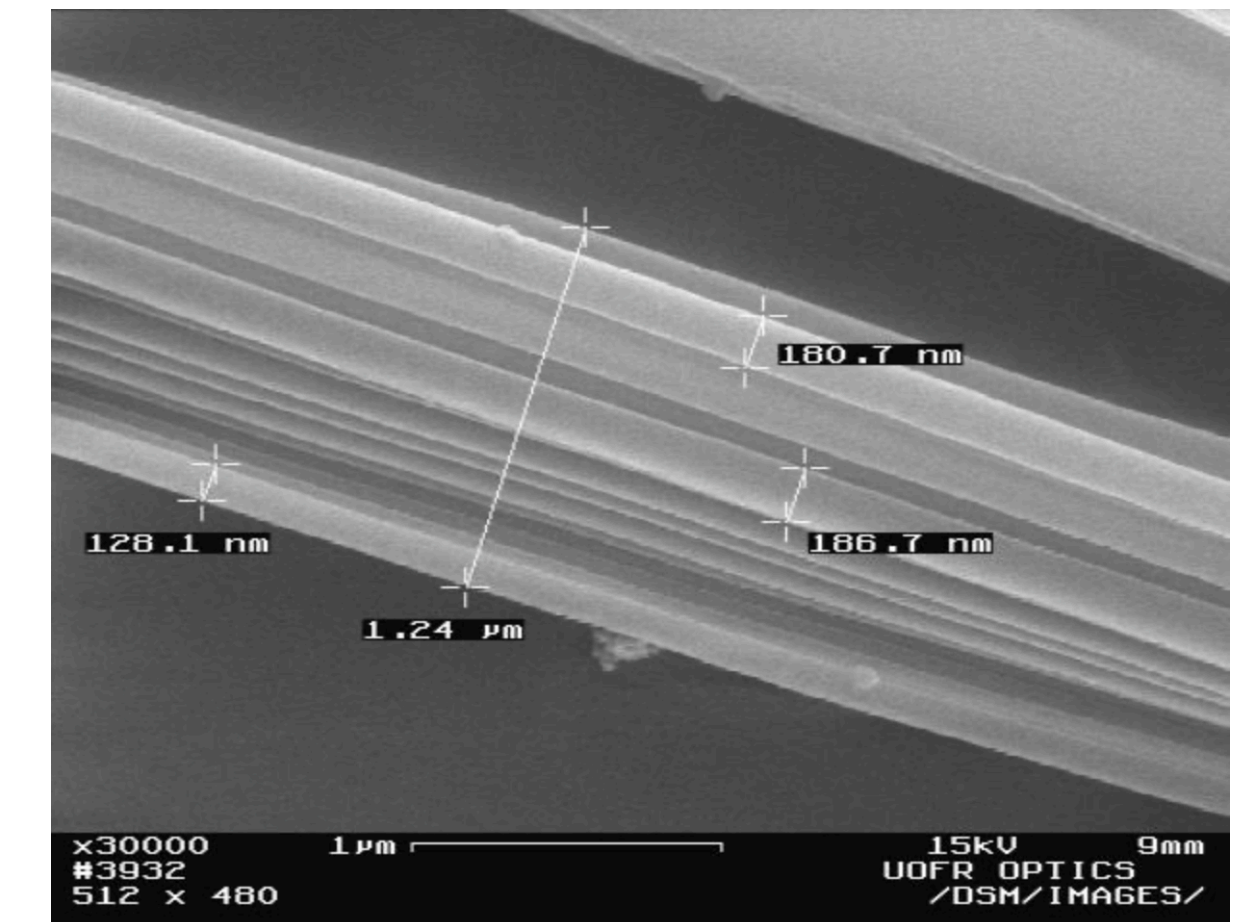
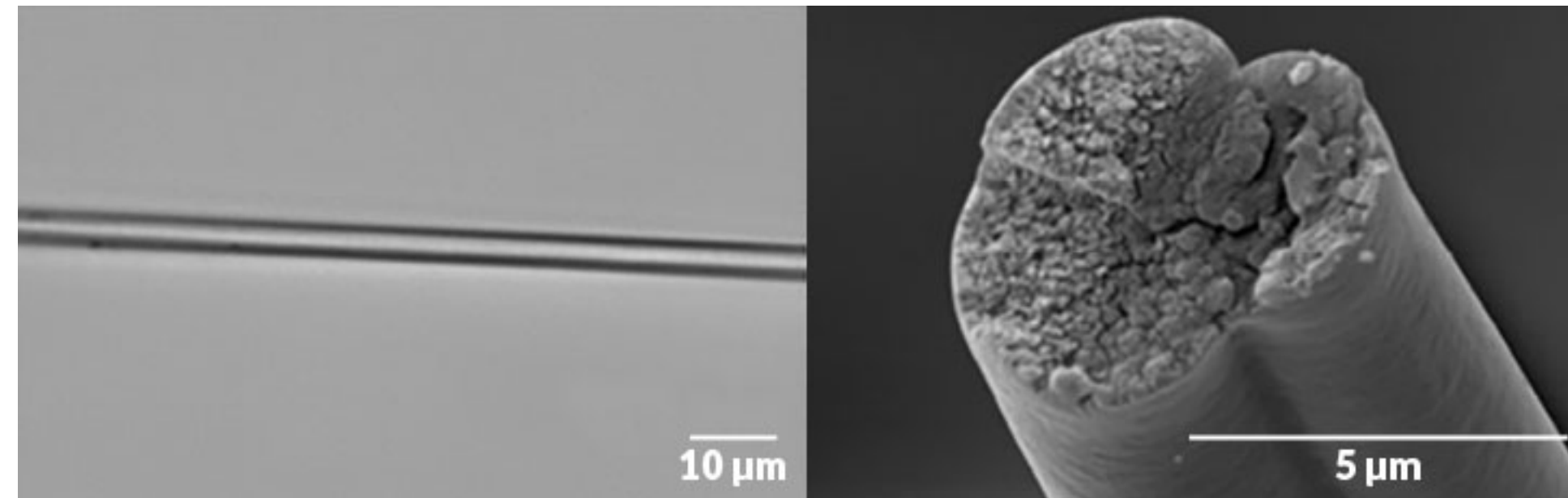
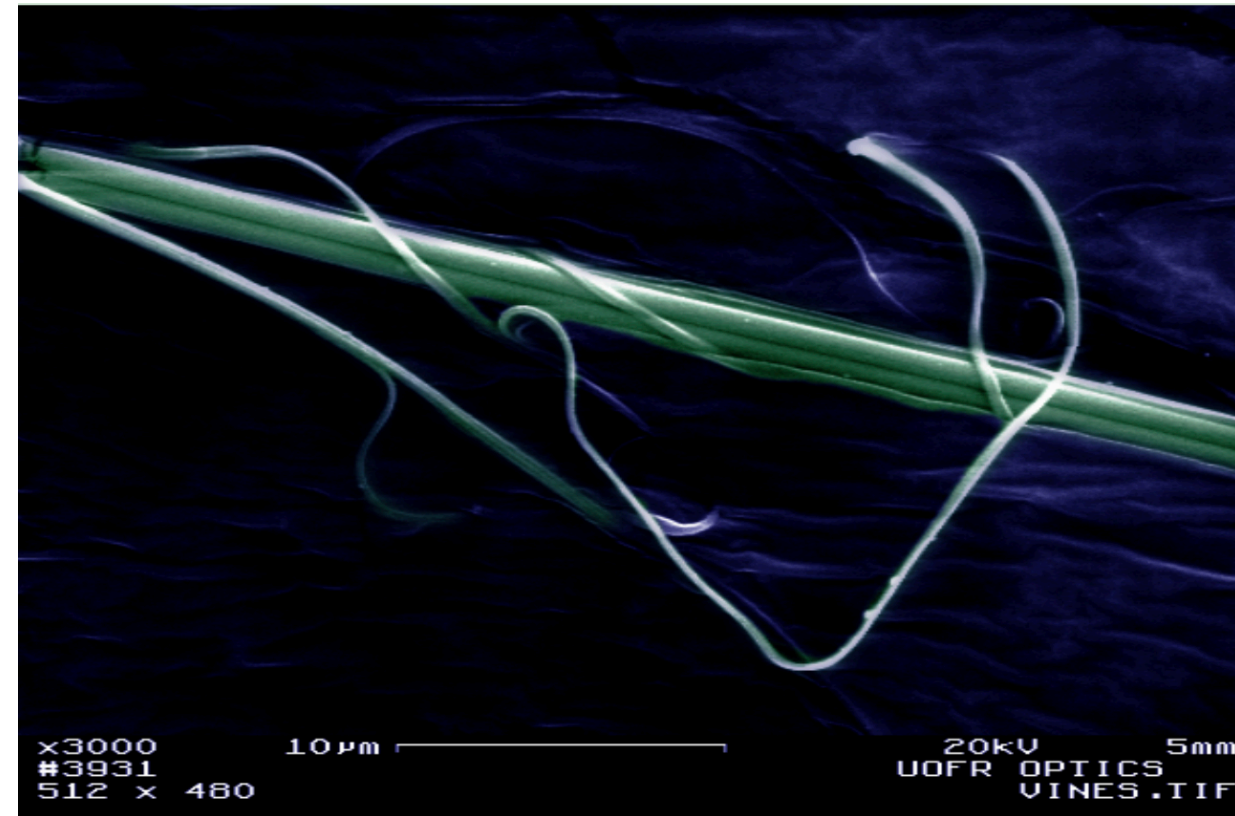
* Získání vlákna:

1. zakuklování housenky (vlákno se neukládá do tvaru „8“)
2. sbírání kokonu
3. praní kokonů – částečné rozpouštění sericinu
4. získání dvojlákna z 8-10 zámotků (gréž) - 1/2 – dvojlákno „nekonečné“ délky, 1/2 – vlákno staplové délky, 1/4 hmoty ubude po odstranění sericinu
5. částečné degumování – odstranění povrchového sericinu
6. spojení několika přaden dohromady (nízký zákrut – 20 zákrutů/m)
7. sdružování několika cívek – hladký nekonečný útvar

Vlákna fibroinová - pavoučí hedvábí

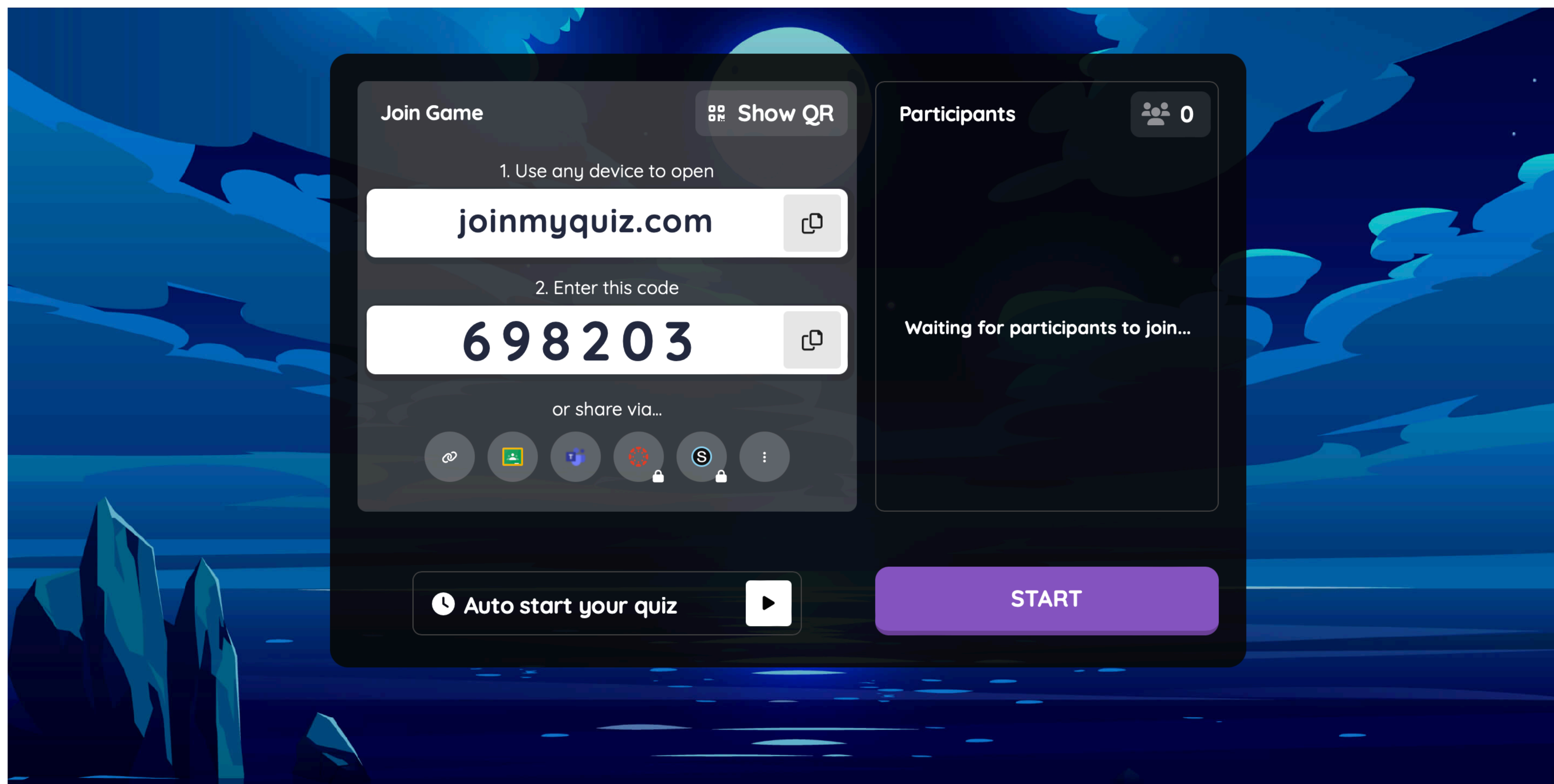
* Struktura vlákna

Parametry vlákna:

5-10x větší pevnost, než u oceli se stejným průměrem, 18% prodloužení bez přetržení vlákna, lepší barvicí schopnost

Opakování předchozí přednášky pomocí testu vytvořeném v Quizizz

DĚKUJI ZA POZORNOST